

ШАҲАРСОЗЛИК НОРМАЛАРИ ВА ҚОИДАЛАРИ

**ҚИШ ПАЙТИДА
БАЖАРИЛАДИГАН ҚУРИЛИШ-МОНТАЖ
ВА ҚУРИЛИШ-ТАЪМИРЛАШ ИШЛАРИ САРФИГА
ҚЎШИМЧА СМЕТА НОРМАЛАРИ
ТЎПЛАМИ**

ШНҚ 4.07.01 - 19

РАСМИЙ НАШР

**ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ
ҚУРИЛИШ ВАЗИРЛИГИ**

ТОШКЕНТ - 2019

ШНҚ 4.07.01 - 19 Қиш пайтида бажариладиган қурилиш-монтаж ва қурилиш-таъмирлаш ишлари сарфига қўшимча смета нормалари тўплами.

ШНҚ 4.07–06 Қиш пайтида бажариладиган қурилиш-монтаж ишлари сарфига қўшимча смета нормалари тўплами, ШНҚ 4.07-06 Қиш пайтида бажариладиган қурилиш-монтаж ишлари сарфига қўшимча смета нормалари тўпламига таъмирлаш-қурилиш ишлари бўйича қўшимча «QISHLOQQURILISHLOYIHA» МЧЖ томонидан «QURILISH IQTISODIYOTI INSTITUTI» МЧЖ билан ҳамкорликда қайта ишлаб чиқилган ва Ўзбекистон Республикаси қурилиш вазирлигининг 2019 йил 18 ноябрь 519 - сон буйруғи билан тасдиқланган.

Ўзбекистон Республикаси Қурилиш вазирлиги Лойиҳалаштириш ва қурилиш соҳасида иқтисодий ислохотлар бошқармаси томонидан тасдиқлаш учун тайёрланган.

ШНҚ 4.07.01 - 19 Қиш пайтида бажариладиган қурилиш-монтаж ва қурилиш-таъмирлаш ишлари сарфига қўшимча смета нормалари тўплами жорий этилиши билан Ўзбекистон Республикаси ҳудудида ШНҚ 4.07–06 Қиш пайтида бажариладиган қурилиш-монтаж ишлари сарфига қўшимча смета нормалари тўплами, ШНҚ 4.07-06 Қиш пайтида бажариладиган қурилиш-монтаж ишлари сарфига қўшимча смета нормалари тўпламига таъмирлаш-қурилиш ишлари бўйича қўшимча ўз кучини йўқотади.

Меъерий хужжатдан фойдаланилганда Ўзбекистон Республикаси Қурилиш вазирлиги ва “Ўзстандарт” Агентлиги томонидан нашр этилган қурилиш меъерлари ва қоидаларига ҳамда давлат стандартларига киритилган ўзгартиришлар ҳисобга олиниши керак.

Мазкур меъерий хужжатни расмий нашр сифатида тўлиқ ёки қисман қайта ишлаб чиқиш, кўпайтириш ва тарқатиш Ўзбекистон Республикаси Қурилиш вазирлиги ва хужжатни ишлаб чиққан ташкилот рухсатисиз амалга оширилмайди.

Ўзбекистон Республикаси Қурилиш вазирлиги	Шаҳарсозлик нормалари ва қоидалари	ШНК 4.07.01-19
	Қиш пайтида бажариладиган қурилиш-монтаж ва қурилиш-таъмирлаш ишлари сарфига қўшимча смета нормалари тўплами	ШНК 4.07-06 ва ШНК 4.07-06 га қўшимча ўрнига

Кириш

1. Мазкур тўплам нормалари барча даражадаги давлат бюджети ва мақсадли бюджетдан ташқари фондлар, ҳамда мақсадли фондлар, маблағларини жалб этган ҳолда қурилиш-монтаж ишлари ва таъмирлаш-қурилиш ишларини олиб борувчи барча корхоналар ва ташкилотлар учун тегишлилиги ва мулкчилик шаклидан қатъий назар (инвестиция жараёнлари иштирокчилари), мажбурийдир.

2. Молиялаштирилиши корхоналар, ташкилотлар ва жисмоний шахсларнинг маблағлари ҳисобидан олиб бориладиган қурилишлар учун нормалар тавсия характерига эгадир.

I - БЎЛИМ

Қиш пайтида бажариладиган қурилиш-монтаж ишлари сарфига қўшимча смета нормалари

1. Умумий ҳолатлар

1. Мазкур I - бўлим нормалари жорий нарҳда қурилиш-монтаж ишларини қиш пайтида бажаришда сарф бўладиган қўшимча харажатлар смета баҳосини ҳисоблаб аниқлаш учун қўлланилади.

2. I - бўлим иккита бўлинмажан иборат: I - бўлим “Қурилиш турлари бўйича смета нормалари”, II - бўлинма

“Конструкциялар ва иш турлари бўйича қўшимча харажатлар смета нормалари”

I - бўлим нормалари смета ҳужжатларини тузишда ва уларни қиш пайтида бажаришда қўшимча харажатлар смета лимитини аниқлашда, ҳамда бажарилган ишлар учун буюртмачи ва пудратчи ўртасидаги ҳисоб-китоб қилишда қўлланади.

II - бўлим нормалари бажарилган қурилиш ва монтаж ишларини, тегишлилигидан қатъий назар, бош пудратчилар ва субпудратчилар ўртасидаги ўзаро ҳисоб-китобни амалга ошириш учун қўлланилиди.

Қурилишнинг янги турларига, шунингдек мазкур тўпламнинг I-бўлимида келтирилмаганларга, II - бўлимнинг тааллуқли нормаларини қиш даврининг солиштирма оғирлигини ҳисобга олувчи коэффициентлари билан қўллаш мумкин (2 - жадвалга қаралсин).

4. Смета нормаларида айtilган ҳолатдан ташқари қиш пайтида ишларни бажариш қийинчилиги билан боғлиқ қўшимча харажатлар ҳисобга олинган. Уларга очиқ ҳавода ва иситилмаган хоналарда ишловчи ишчиларга қўшимча ҳақ, ҳамда айрим қурилиш ишларининг бажариш технологиясини ўзгариши билан боғлиқ, қурилиш материалларини ортиқча сарфи,

Лойиҳалаштириш ва қурилиш соҳасида иқтисодий ислохотлар бошқармаси томонидан киритилган киритилган	Ўзбекистон Республикаси Қурилиш вазирлигининг 2019 йил “18” ноябрь 519-сон буйруғи билан тасдиқланган	Кучга кириш муддати 2020 йил 1 январь
--	---	---------------------------------------

қурилиш машиналаридан фойдаланишдаги қўшимча харажатлар (ёқилғи-мойлаш материалларининг, меҳнат унумдорлигини сусайиши ва шунга ўхшаш) музлаган грунтларни юмшатиш ва бошқалар.

5. Қўшимча харажат нормалари қиш даврининг ҳарорати (1 - жадвал) шароитига боғлиқ бўлиб ҳарорат зоналари дифференциялашган.

6. Ҳарорат зонаси ва қиш даврининг ҳисобли муддати, ҳар-бир муайян қурилиш учун, қурилишнинг жойлашган ўрнига биноан тўпламнинг № 1 иловасига асосан, ишларни бажаришда ташқи ҳавони фактик ҳароратидан қатъий назар.

7. I ҳарорат зонасидан жануброқда ўрнашган, йилнинг қиш вақтидаги ишларни бажаришни ўзига хос

шароитидан келиб чиққан қўшимча харажатлар, ҳавонинг ўрта суткалик ҳарорати 0 °С паст бўлган иш кунларига ишларни бажарувчи ташкилотлар I зона учун нормаларда кўрсатилиши бўйича тўланиши мумкин. Шу билан бирга бажарилган барча ишлар ҳажми ҳисобини қўшимча харажатлари суммаси ўртача суткалик ташқи ҳаво ҳарорати 0 °С паст бўлганда, ишчи кунлар сони барча иш ҳажмларини бажариш давридаги умумий календар ишчи кунлар сонига нисбатан пропорционал тарзда камаяди. Салбий ҳароратли ишчи кунлар сони об-ҳаво хизмати маълумотлари асосида, агар ушбу жой бўйича маълумотлар йўқ бўлса, буюртмачи ва пудратчи маълумотлари асосида қабул қилинади.

1 - жадвал

Ҳарорат зоналари	Қиш даврининг ўртача ойлик салбий ҳароратининг ўртача кўрсаткичлари, °С
I	3 гача
II	5

8. I - бўлим нормаларида ҳисобга олинмаган харажатлар:

а) конструкцияларни юқори намлигини йўқотиш ёки пардоз ишларини бажаришда юзаларга ишлов бериш ва бошқа махсус ишларни техник шартлари талабига биноан йўқотиш учун ўрнатилган иситиш даври чегарасидан ташқари вақтинчалик иситиш. Харажатлар мазкур тўпламнинг II - боб, 2 - бўлимида кўрсатилган тартибда лойиҳалаш ташкилоти бажарган ҳисоблар асосида керакли вақтинчалик иситиш муддатини ҳисобга олиб аниқланади.

б) қурилишнинг қармоғидаги киритиладиган релсиз йўлларни, магистралдан қурилиш майдонигача бўлганларини қорлардан тозалаш, ҳамда қуриладиган объектлар қурилиш майдонини (ишчи зоналарини ташкил этиш билан бирга), қиш давридан бошлаб қорлардан дастлабки тозалашлар.

I - БЎЛИМ. ҚУРИЛИШ ТУРЛАРИ БЎЙИЧА СМЕТА НОРМАЛАРИ Техник қисм

1. Қурилиш-монтаж ишларини қиш пайтида бажариладиган ишларини қўшимча харажатлари айрим қурилиш турларини тўпламнинг 3-жадвали нормалари бўйича қурилиш ва монтаж ишларининг тўғридан-тўғри харажати баҳосидан кўрсатилган фоизда аниқланади.

Туннеллар ва метрополитенлар қурилиши нормалари 3 - жадвалда асосий ишларни смета баҳосидан (хизмат жараёнларисиз) объектлар қурилишининг жамланган смета ҳисоби бўйича аниқланади.

Бунда қолган ишларни қўшимча харажатлари қиш пайтида бажарилиши қўшимча равишда норманинг 3-жадвали бўйича аниқланади:

VI банд. 4а (Йўл қурилиши: Трассаларни ўзлаштириш ва қурилиш ҳудудларини тайёрлаш) - қурилиш территориясини тайёрлаш бўйича ишларига;

VI банд. 2а (Эксплуатация этиладиган хизмат ва ишлаб чиқариш биноларини қуриш: Темир йўл траспорти) - вақтинчалик бинолар ва иншоотларга;

2. Нормаларда қиш даврида бажариладиган ишлар билан боғлиқ ҳамма турдаги қўшимча харажатлар, ҳамда қора сувоқдан чиққан биноларни вақтинчалик иситиш ҳисобга олинган, мазкур тўпламнинг умумий қоидаларининг техник қисмининг 8-бандида кўрсатилган харажатлардан ташқари.

3. Мазкур бўлимнинг нормалари ўртача йиллик ҳисобланади. Улар қурилишни смета баҳосини ва бажарилган қурилиш-монтаж ишларини йилнинг фактик вақтидан қатъий назар, қайсики ишларни январь ойидан декабрь ойигача йил давомида бажариш амалга оширилишида уларни қўллаш лозим.

Қурилиш муддати бир йилдан кам бўлган иншоотлар учун, қайсики ишларни бошланиши ва тугаши бўйича календар муддатлари ўрнатилган, 3 - жадвал бўйича қиш пайтида бажариладиган қурилиш-монтаж ишлари сарфига қўшимча смета нормаларига буюртмачи ва бажарувчи орасида бажарилган ишлар ҳисоб-китоби учун ва ушбу тўплам иловасида келтирилган, қурилишни ҳисобланган қиш пайтида жойлашган территориясини (региони) ҳисобга олинган ҳолда, йилда қиш даври кунлари ҳақиқий сонини, бажарилган ишлар муддатидан келиб чиқиб, тегишли регион бўйича тўғри келадиган ҳисобланган қиш даврига, иловада кўрсатилган, ҳисобланган қишги давр календар кунларига бўлиш керак.

Масалан Тошкент вилояти қурилишлари учун ҳисобланган қишги давр илова бўйича 25 декабрдан 20 февралгача - йилда 58 кунни ташкил этади. Агар шу даврда ҳақиқий ишлатилган кунлар 30 календар кунни ташкил этса, бунда ШНҚ 4.07-06 бўйича

қўлланиладиган тузатиш коэффициенти $K=30:58=0,518$ бўлади.

4. Нормаларда йилнинг қиш пайтининг солиштирма оғирлиги қийматини ўртача қиймати кўрсатилган (2-жадвал).

5. Қиш даврининг, ҳудуднинг айрим қисмларидаги давомийлиги белгиланган ҳарорат зонасига бириктирилиб, ўрта зонадан ажралиб туриши мумкин, шунинг учун мазкур бўлимнинг ҳисобланган ўртача қиш нормаларига қўшимча харажатлар суммасига мазкур тўпламнинг иловасида келтирилган коэффициентларни қўлланилиши лозим.

6. Қиш пайтида қурилиш-монтаж ишларини бажарганда, уй-жой ва жамоат бинолари учун қўшимча харажатлар бутун қурилиш туридан қатъий назар 3-жадвалнинг VIII. 1-банди нормалари бўйича қабул қилинади.

7. 3-жадвалнинг, бандлари: I. 4а-ж (энергетика қурилиш корхоналари), V. 6 (омборхоналар ва сақлагичлар), V. 8 (монолит темир-бетонли элеваторлар), VI. 5 (алоқа бинолари ва иншоотлари қурилиши), VIII. 4а-ж (ташқи қувурлар қурилиши) ва IX. 5г (дарахтлар ва буталарни ўтказадиган жойини тайёрлаб экиш ва қайта экиш) келтирилган қўшимча харажат нормалари мустақил лойиҳа-смета ҳужжатларида кўрсатилган ҳолларда ишлатилади.

Бошқа ҳолларда кўрсатилган ишлар учун, 3-жадвал нормалари саноатнинг, мос турлари, уй-жой фуқоро, қишлоқ хўжалиги, сув хўжалиги ва бошқа тур қурилишлари бўйича ишлатилиши зарур.

8. 3 - жадвал нормаларида кўрсатилмаган қурилиш турлари учун қўшимча харажатлар, ўхшаш қурилиш турлари учун ишлатилган нормалардан фойдаланишга рухсат этилади.

9. Саноат узелларини қурилиш смета ҳисоби баҳоси жамламаси, қиш пайтида

қурилиш-монтаж ишларини бажариш билан боғлиқ қўшимча харажатлари, 3-жадвалнинг мос нормалари бўйича саноатнинг ўрнатилган сохалари бўйича қурилиш-монтаж ишларини ҳар-бир қуриладиган корхонасининг саноат узели баҳосидан келиб чиқиб аниқланади.

Қиш пайтида қурилиш-монтаж ишларини бажариш билан боғлиқ қўшимча харажатлар, ёрдамчи ишлаб чиқариш ва хўжалик, автомобил ва темир йўл, энергия, сув билан таъминлаш, канализация ва бошқа тармоқларининг ҳар-бир шундай объектлари учун 3 - жадвалнинг мос нормалари бўйича аниқланади.

10. Рангли ва қора металлургия қазилмаларини шахта юзасидаги объектлар, қурилишнинг қўшимча харажатлар смета нормалари кўмир саноати корхоналари учун ўрнатилган нормалар бўйича аниқланади.

11. Қиш пайтида уй-жой ва жамоат бинолари, монолит темир-бетонли коммунал хўжалик объектларини қуриш билан боғлиқ қурилиш-монтаж ишларини бажаришдаги қўшимча харажат нормалари мазкур тўпламнинг умумий қоидаларининг 3-банди кўрсатмалари асосида аниқланади.

12. Иссиқлик энергияси нархи, қабул қилинган баҳодан фарқ қилса, қурилиш-монтаж ишларини бажариш даврида биноларни иситиш, ҳамда конструкцияларни муздан эритиш ва қуриштириш давридаги иссиқлик энергияси

баҳосидаги фарқ тўпламнинг I - бўлим 5 - жадвалида келтирилган нормалар сарфи чегарасида аниқланиши зарур.

Агар иссиқлик энергияси, энергосистемадан, изоляцияланган ишловчи электростанциядан, туман қозонхоналари ва бошқа энергия билан таъминловчи Ўзбекистон Республикасидаги энергетика тизимидаги корхоналарда келтирилса, уларни баҳоси иссиқлик энергия учун ўрнатилган тариф бўйича қабул қилинади.

13. 3-жадвални VIII. 1а-в бандларида келтирилган уй-жой бинолари қурилишини қиш пайтидаги қўшимча харажатлари смета нормалари (йирик панелли, ҳажм-блокли, ғиштли ва ёғочли уй-жой бинолари) учун берилган лойиҳаларда ташқи муҳандислик тармоқлари, ички квартал планировкаси ва ўтиш йўллари, ободонлаштириш, кўкаламзорлаштириш ва шунга ўхшаш.

14. Қиш пайтида қуриладиган уй-жойларни қўшимча харажатлари смета нормалари лойиҳада ҳисобга олинган ташқи муҳандислик тармоқлар, ички квартал планировкаси ва ўтиш йўллари, ободонлаштириш, кўкаламзорлаштириш ва шунга ўхшашлар 3-жадвални VIII. 1а-в бандларининг керакли нормалар бўйича коэффицентлар орқали аниқланади:

-йирик панелли, ҳажм-блокли ва ёғочли уй-жой бинолари учун-2;

-ғиштли ва блокли уй-жой бинолари учун-1,7

2 – жадвал

Ҳарорат зоналари	Йилнинг қиш даври солиштирма оғирлиги (ўртача)
I	0,23
II	0,33

**ҚУРИЛИШ ТУРЛАРИ БЎЙИЧА
ҚЎШИМЧА ХАРАЖАТ СМЕТА НОРМАЛАРИ**

3 – жадвал

№	Қурилиш турлари	Ҳарорат зоналари	
		I	II
I. Ёқилғи-энергетика комплекси			
1	Газ ва нефт саноати корхоналари	0,8	1,6
2	Нефтни қайта ишлаш ва нефт кимё саноати корхоналари	0,6	1,4
3	Кўмир саноати корхонаси (тоғ-кон проходкаси ишларидан ташқари)	0,7	1,6
4	Энергетика қурилиши корхоналари:		
	а) Иссиқлик электростанциялари	0,7	1,6
	б) Гидроэлектростанциялари	0,9	1,8
	в) Атом электростанциялари	0,8	1,9
	г) Электр подстанциялари	0,6	1,2
	д) Иссиқлик тармоқлари	0,5	1,1
	е) 35 кв ва юқори электр узатиш ҳаво линиялари	0,3	0,6
ж) 0,4-10 кв электр узатиш ҳаво линиялари	0,4	1	
5	Тоғ-кон проходка ишлари (умум шахта харажатларисиз)		
	а) Шахта стволлари (шахтага иситилган ҳаво узатиш харажати билан бирга)	0,8	1,8
	б) Шунингдек, ҳавони қиздириш харажатлари	0,7	1,8
	в) Горизонтал ва қиялик ва виработкалар (виработкага қиздирилган ҳавони узатиш харажатлари ҳисоби билан)	1,2	2,2
	г) Шунингдек, ҳавони қиздириш харажатлари	1,1	2,1
II. Металлургия комплекси			
1	Қора металлургия корхоналари (тоғ-кон проходкаси ишларидан ва шахта усти объектларидан ташқари)	0,7	1
2	Рангли металлургия корхоналари (тоғ-кон проходкаси ишларидан ва шахта усти объектларидан ташқари)	0,6	1,2
III. Кимё-ўрмончилик комплекси			
1	Кимё саноати корхоналари	0,6	1,2
2	Ўрмончилик, дарахтни қайта ишловчи ва целлюз-қоғозли саноати корхоналари	0,6	1,1
3	Тиббиёт саноати корхоналари	0,6	1
4	Микробиологик саноати корхоналари	0,7	1,5

№	Қурилиш турлари	Ҳарорат зоналари	
		I	II
IV. Машинасозлик комплекси			
1	Оғир энергетика ва транспорт машинасозлиги корхоналари	0,7	1,3
2	Қишлоқ хўжалиги ва трактор машинасозлиги корхоналари	0,4	1,1
3	Электротехник саноати корхоналари	0,9	1,5
4	Дастгоҳлик ва асбобсозлик саноати корхоналари	0,7	1,4
5	Приборсозлик ва автоматизация воситалари корхоналари	0,7	1,3
6	Автомобил ва подшипниклик саноати корхоналари	0,7	1,4
7	Енгил ва бошқа машинасозлик корхоналари	0,6	1,3
V. Агро-саноати комплекси			
1	Қишлоқ хўжалиги қурилиши (таъмирлаш устахоналари, таъминлаш базалари, теплица-парникли комбинатлар ва шунга ўхшашлар)	0,5	1,2
2	Озиқ-овқат саноати корхоналари	0,8	1,3
3	Гўшт саноати корхонаси, қишлоқ хўжалик маҳсулотини дастлабки қайта ишловчи корхоналари	0,6	1
4	Сут саноати корхонаси, шакар ва консерва заводлари	0,6	1
5	Балиқчилик хўжалиги корхоналари	0,8	1,5
6	Омборхоналар ва сақлагичлар	0,6	1,3
7	Йиғма темир-бетондан элеваторлар	0,6	1,1
8	Монолит темир-бетонли элеваторлар	2,5	3,8
9	Музлатгичлар	0,8	1,7
VI. Нефтегаз маҳсулоти қувурлари қурилиши			
1	Нефтегаз маҳсулоти қувурлари қурилиши	0,4	0,7
2	Эксплуатация этиладиган хизмат ва ишлаб чиқариш биноларини қуриш:		
	а) Темир йўл траспорти	1,4	2
	б) Автомобил транспорти, таъмирлаш базалари ва қурилиш машиналарига хизмат қилиш	0,7	1,2
	в) Дарё транспорти	0,6	1,1
	г) Ҳаво транспорти	0,4	0,9
3	Ҳаво транспортининг учиш майдонлари	0,3	1
4	Йўл қурилиши:		
	а) Трассаларни ўзлаштириш ва қурилиш худудларини тайёрлаш	0,5	1,5

№	Қурилиш турлари	Ҳарорат зоналари	
		I	II
	Грунтлардан ер полотноси:		
	б) Оддий	2,1	4,1
	в) Дренажлаштирилган	0,5	1,2
	г) Қояли	0,2	0,7
	д) Ер полотно йўлини гидромеханизация усули билан барпо этиш	1,7	3,5
	е) Ер полотно йўлини мустаҳкамлаш ва иншоотларни бошқариш	0,3	0,6
	Кўприklar ва кўприк йўллар:		
	ж) Оралиқдаги темир-бетон қурилмалари	1,5	2,9
	з) Оралиқдаги металл қурилмалари	0,6	1,3
	и) Бошқа сунъий иншоотлар	0,9	1,9
	к) Йўлнинг юқори қурилмаси	0,5	0,9
	л) Темир йўлларни электрофикациялаш, марказлаштириш ва блоклаштириш	0,8	1,4
	м) Алоқа, сигнализация, марказлаштириш ва блоклаштириш қурилмалари	0,6	1,6
4	н) Сув таъминоти ва канализация иншоотлари (ташқи қувурлар ва сиртқи тармоқларсиз)	1,1	2,5
	Йўл қопламаси:		
	о) Йиғма темир-бетон плиталаридан	0,3	0,5
	п) Цемент-бетонли	1,3	1,8
	р) Асфалт-бетонли	1	1,5
	с) Қора шағалли	1	1,2
	т) Шағалли ёки майда тошли	0,4	0,7
5	Алоқа бинолари ва иншоотлари қурилиши	0,6	1
VII. Қурилиш комплекси			
1	Қурилиш материаллари саноати корхоналари:		
	а) Йиғма темир-бетон, бетон конструкция ва буюмлар заводлари ва полигонлари	0,9	1,5
	б) Тупроқ карьерлари ва қумли майда тошли материалларни майдалаб саралаш заводлари	0,6	1,4
	в) Том ёпиш ва гидроизоляция материаллари, девор материаллари заводлари	0,8	1,5
	г) Цемент заводлари, асбест-цемент ва санитар-техника саноати корхоналари	0,7	1,3
	д) Шиша саноати корхоналари	0,6	1,2
	е) Қурилиш керамикаси корхоналари	0,5	1,1
ж) Полимер қурилиш материаллари корхоналари	0,6	1,4	

№	Қурилиш турлари	Ҳарорат зоналари	
		I	II
VIII. Ижтимоий (Социал) комплекс			
1	Уй-жой ва жамоат бинолари қурилиши:		
	а) Йирик панелли ва ҳажм-блокли уй-жой бинолари	0,3	0,5
	б) Ғиштли ва блокли уй-жой бинолари	0,4	0,7
	в) Ёғоч уй-жой бинолари	0,4	0,8
	г) Жамоат аҳамиятига эга бинолар (академик лицейлар, касб-хунар колледжлари, мактаблар, ўқув юртлари, клублар, болалар боғчалари ва яслилар, касалхоналар, санаториялар, дам олиш уйлари ва бошқалар) ва коммунал хўжалик иншоотлари	0,5	1
2	Туннеллар ва метрополитенлар қурилиши:		
	а) Ёпиқ усул билан ҳавони иситиб	0,4	0,6
	б) Шунингдек, ҳавони қиздирмасдан	0,2	0,4
	в) Очiq услуб билан	0,8	1,6
3	Полиграфия саноати корхоналари	0,5	0,9
4	Ташқи қувурларни қуриш		
	а) Юмшоқ грунтлардаги сув таъминоти ва газқувурлар	0,5	1,3
	б) Юмшоқ грунтлардаги канализациялар (ер ишлари билан)	0,8	1,4
	в) Қояли грунтлардаги канализациялар ёки газқувурлар, сув таъминотлари	0,3	0,6
	г) Сув қувурли насос станциялари	1,6	2,3
	д) Шунингдек, канализациялар	1,8	2,8
	е) Сув қувурли тозалаш иншоотлари	0,8	1,4
	ж) Шунингдек, канализацияли	1	1,6
IX. Комплексга киритилмаган соҳалар			
1	Енгил саноат корхоналари	0,7	1,3
2	Мелиорация ва сув хўжалиги қурилиши:		
	а) Суғориш	1,2	2,3
	б) Қуритиш	2	3,1
3	Авиация ва муҳофаа саноати, умумий машинасозлик корхоналари	0,6	1,2
4	Алоқа воситалари, радио ва электроника саноати корхоналари	0,6	1,2
5	Бошқа тур қурилишлари:		
	а) Ер ости иншоотлари учун коллекторлар	0,8	1,3
	б) Пиёдалар учун ер ости ўтиш жойлари	0,6	1,2
	в) Қирғоқларни мустаҳкамлаш ва қирғоқ иншоотлари	0,2	0,6
	г) Дарахтлар ва буталарни ўтказадиган жойини тайёрлаб экиш ва қайта экиш (дарахтлар ва буталарни баҳосини қўшиб)	0,7	1,8

II - БЎЛИМ.

КОНСТРУКЦИЯЛАР, ИШЛАР ТУРИ ВА ВАҚТИНЧАЛИК ИСИТИШЛАРГА СМЕТА НОРМАЛАРИ

I боб. Конструкциялар ва ишлар турига нормалар

Техник қисм

1. Смета нормаларининг I - бобида келтирилган атроф муҳитнинг ижобий ҳароратида бажариладиган тегишли қурилиш-монтаж ишларининг смета баҳосидан фоиз ҳисобида ўрнатилган 28.2, 30.5, 30.8 бандларидаги нормалар релс йўллар, кўндалангига қисмларга ажратилган кўприк оралиқ тўсинлари ва пўлат оралиқ қурилмалар баҳоси ҳисобга олинмасдан қабул қилиниши керак.

Асбоб-ускуналарни монтажи нархлари тўпламларида ҳисобга олинмаган, нормаларнинг 51 - бандидаги асбоб-ускуналар монтажи, монтаж ишлари баҳосидан материал ресурслар харажатини чегириб фоиз ҳисобида келтирилган.

2. Нормалар қурилиш-монтаж ишларини қиш вақтида бажарилиши билан боғлиқ қуйидаги харажатлар ва омилларни ҳисобга олади. Уларга киради:

а) меҳнат унумдорлигини пасайишига таъсир қилувчи қўшимча омиллар ва меҳнат харажатлари:

ишчиларни иссиқ кийимда моънели ҳаракати ва қўлқоп билан ишлашдаги ноқулайлик;

қиш пайтида иш жойларида кўришнинг ёмонлашуви; иш жойларида муз ва қорларнинг борлиги; пойафзаллар, материаллар, конструкциялар ва инструментларнинг музлаб қолиши; ишлаш жараёнида иш жойлари, материаллар ва бошқаларни вақти-вақти билан қордан тозалаш зарурияти;

қиш вақтида қурилиш машиналари ва механизмларини унумдорлигининг пасайиши;

10 м/с гача (қўшиб ҳисоблаганда) шамол тезлигини мавжудлиги;

паст ҳарорат билан боғлиқ

технологик жараёнларни қийинлашиши (ишчиларни исиниши учун вақтинчалик иншоотларни тайёрлаш, вақтинчалик водопровод тармоқлари ва бакларни иситгич материаллар билан ўраш, транспортда бетон ва қоришмаларни ташиганда иситиш мосламаларидан фойдаланиш);

б) қурилиш-монтаж ишларини ташқи ҳавони салбий ҳароратида бажарилиши билан боғлиқ усулларини қўшимча ишлари ва харажатлари:

музлаган грунтларни юмшатиш;

грунтларни муздан сақлаш;

грунтларни муздан тушириш;

тез қотувчи бетонлар ва қоришмаларни ишлатиш;

бетонлар ва қоришмаларга кимёвий қўшимчаларни киритиш;

бетонни электр билан қиздириш;

буюмлар, қувурлар ва кабелларни охирини қиздириш;

оддий иссиқ хоналарни қуриш ва бузиш;

иш жойларини қор уюмидан тўсиш ва шунга ўхшаш;

в) қиш пайтида бажариладиган ишлар билан боғлиқ йўқотиладиган материалларни қўшимча харажатлари.

3. Қиш даврида бажарилган ишларни қўшимча харажатлари 4-жадвалда келтирилган нормалар бутун хажм ишлар бўйича ҳисобланади, агар бажарилган ишларни бир қисми ёз даврига тўғри келса, бутун хажм ишларига ҳисобланган ишчи кунлар сонини бутун иш давридаги ишчи кунлар нисбатига кўпайтириш керак. Қиш даврига алоқадор ишчи кунлар сонини мазкур тўпламнинг иловасига мувофиқ қурилишнинг факти бўйича бошланиши ва тугалланишини ҳисобга олган ҳолда.

4. Нормалардан фойдаланилганда ер, тоғ-кон қазилмаларини юзини очиш ва пармалаб портлатиш ишларида қиш вақтидаги грунтларни кавлаш харажатлари, ташқи ҳавони салбий ҳарорати ва музлаган грунт юзага келтирган сарфлар суммасига, олдиндан келишилган алоҳида ҳоллардан ташқари жараёнлардаги кавлашларга ушбу омиллардан биттаси таъсир этади (салбий

ҳароратда муздан тушган грунтларни кавлаш ёки ижобий ҳароратларда музлаган грунтларни кавлаш).

5. Ер, тоғ-кон қазилмаларини юзини очиш ва пармалаб портлатиш ишларида қўшимча харажатлар суммаси учун икки томонлама далолатнома, ҳар ойнинг охирида музлаган грунтни қалинлигини белгилаш, ишлатиладиган грунтларни тайёрлаш, у ёки бошқа усул билан бажариладиган ер ишлари ҳажмини белгилашга икки томонлама тузилган далолатнома асос бўлади.

6. Юмшатиш ва муздан тушган грунтларни қўлда кавлаш, муздан тушган ва музлаган грунтларни ҳажм

йиғиндисидан келиб чиқиб, фақат қурилишни ташкил этиш лойиҳасида кўрсатилган шароитлардаги қўшимча харажатлар орқали аниқланади.

Сув усти қисмига эга бўлмаган землесос қурилмалари орқали кавлаш бўйича қўшимча харажат нормалари, ҳамда грунтларни қўшимча бир жойдан бошқа жойга кўчириш станциялари учун грунтни 0,5 м чуқурликда музлаши қабул қилинган. Ушбу ҳолда грунтларни музлаш чуқурлиги ва бажарилган ишлар ҳажми ҳар ойнинг охирида икки томонлама далолатнома орқали белгиланади.

КОНСТРУКЦИЯЛАР ВА ИШЛАР БЎЙИЧА ҚЎШИМЧА ХАРАЖАТЛАР СМЕТА НОРМАЛАРИ

4 - жадвал

№	Ишлар тури	Ҳарорат зоналари	
		I	II
1. Ер ишлари			
1	Йўл қурилиши ва гидротехникадан ташқари барча қурилиш турларидаги грунтларни экскаватор билан ағдариш ёки автосамосвалларга ортиш	15,37	38,41
2	Шунингдек, гидротехника қурилишида	6,6	11
3	Ҳандаклар, карерларни экскаватор билан кавлаш, грунтлар ва кавалерларни ёки йўл қурилишидаги тупроқларни ётқизиш	7,7	16,5
4	Шунингдек, қоя жинслари, ҳамда қум, тош, шағаллик грунтлар, қуруқ ҳолда салбий ҳарорат тушгунча ва барча қурилиш турларидаги муздан тушган грунтлар	2,04	2,91
5	Чуқурлик ва карерларда грунтларни экскаватор билан кавлаб темир йўл транспортида ташиш ва грунтларни кўтармаларга тўкиш	2,50	4,30
6	Шунингдек, қоя жинслари, ҳамда қум, тош ва шағаллик грунтлар, қуруқ ҳолда салбий ҳарорат тушгунча ва барча қурилиш турларидаги муздан тушган грунтлар	0,78	1,18
7	Грунтни прицепли ва ўзиюар скреперлар билан ишлаш	1,20	1,60
8	Грунтларни булдозерлар билан ишлаш, грунтларни прицепли катоклар билан шиббалаш ва тракторли юмшатгичлар билан юмшатиш	1,80	2,39
9	Магистрал қувурлар учун траншеялар кавлаш, сувларни чиқазиб ташлашни ҳисобга олиб	10,34	52,48

№	Ишлар тури	Ҳарорат зоналари	
		I	II
10	Траншеялар ва котлованларни мустаҳкамлашни ҳисобга олиб қўлда грунтларни кавлаш ва тўкиб тўлдириш	17,0	32,0
11	Сувларни чиқазиб ташлаш	1,9	2,6
12	Дарахтларни йиқитиш, судраб ташиш, ажратиш ва ажратиш майдонларини қуриш	4,2	6,6
13	Тўнкаларни ташиб чиқиш	2,3	3,5
14	Грунтларни пневматик ёки электр шиббалагичлар билан зичлаш	4,39	6,79
15	Грунтларни оғир шиббалагичлар билан зичлаш	0,40	0,70
16	Ботқоқларга грунтларни тўкиш ва обкатка этиш (ўт-ўлан қопламаларни йўқотиш, грунтларни ботқоқлик чегарасида суриш, тўкмаларни обкатка этиш ва назоратли бурғулаш)	6,1	7,9
Гидромеханизацияланган ер ишлари			
17	Барча гуруҳ грунтларини қўшимча ишларини ҳисобга киритиб кавлаш, ётқизиш ва қувурларни землесос снарядлари билан ётқизиш	3,9	8,3
18	Барча гуруҳ грунтларини қўшимча ишларини ҳисобга киритиб кавлаш, ётқизиш ва гидромонитор-насос қурилмалари билан қувурларни ётқизиш	8,6	21,6
19	Барча гуруҳ грунтларини землесос станциялари, сузувчи землесос станциялари билан биргаликда ишлаганда, транспортда қўшимча ташиш	2,9	6,8
20	Барча гуруҳ грунтларини землесос станциялари, гидромонитор-насосноземлесос станциялари билан биргаликда ишлаганда транспортда қўшимча ташиш	8	21,4
Ер иншоотлари, мелиорация ва сув ҳўжалигидаги ишлар			
21	Якка ковишли экскаваторлар билан каналлар, дамбалар, марзалар қуриш	18,79	21,29
22	Булдозерлар билан тупроқ тепалар (отваллар) ни текислаш	3,70	4,80
23	Гуруч полларини ва суғориладиган майдонларни текислаш	1,40	1,90
24	Кўп ковишли экскаваторлар билан ёпиқ дренажларга траншеялар кавлаш	16,40	18,60
25	Ёпиқ дренажларни қўлда ёки дренаж ётқизувчи экскаваторлари билан қуриш	1,06	1,54
26	Дарахтларни йиқитиш бўйича маданий-техник ишлар, майдонларни тозалаш ва дарахтларни ажратиш	4,94	7,90
27	Майдонларни буталардан ва майда дарахтлардан тозалаш, тўнкаларни суғуриш ва тошларни бир жойга тўплаб тозалаш бўйича маданий-техник ишлар	2,0	2,60
Сув сатҳини пасайтириш ва қуриши			
28	Иглофилтрлар билан грунт сувларни сатҳини пасайтириш (насослар ишининг харажатисиз):		

№	Ишлар тури	Ҳарорат зоналари	
		I	II
	а) енгил	14,34	18,50
	б) эжекторли	4,82	5,67
2. Тоғ-кон юзларини очиш ишлари			
1	Грунтларни экскаватор билан кавлаб траншея бортига ёки ишлаб чиқилган текисликга ётқизиш	1,20	1,80
2	Шунингдек, қоя жинслилар	1,20	1,80
3	Грунтларни экскаваторлар билан кавлаб ўзи тўқар вагонларга юклаш ва темир йўл транспортида ташиш	1,5	2,4
4	Шунингдек, қоя жинслилар	1,5	2,4
5	Грунтларни экскаватор билан кавлаб автосамасвалларга юклаш, транспортда ташиш ва экскаваторда уюмлаш	1,9	2,8
6	Шунингдек, қоя жинслилар	1,9	2,8
3. Бурғулаб портлатиш ишлари			
1	Тоғ жинсларини қудуқ зарядлари билан юмшатиш ва габаритсизларини майдалаш	0,4	0,8
2	Тоғ жинсларини камера зарядлари билан юмшатиш ва габаритсизларини майдалаш	0,89	1,09
3	Тоғ жинсларини шпур зарядлари билан юмшатиш ва габаритсизларини юмшатиш	1,10	1,90
4	Тўнкаларни суғуриш	1,59	2,39
4. Қудуқлар			
	Қудуқларни бурғулаш усуллари:		
1	а) Зарбали арқонли	4,6	6,6
	б) Роторли	4,6	5,3
	в) Колонкали	3,8	4,4
	г) Зарбали айланмали	5	5,5
	д) Перфораторли	3,4	3,9
5. Қозиқ оёқ ишлари. Грунтларни мустаҳкамлаш. Ўз оғирлиги билан пастга тушириладиган қудуқлар			
1	Ердан ва ҳавозалардан бажариладиган қозиқ оёқ ишлари	2,23	3,40
2	Бурғулаб қоқиладиган қозиқ оёқ қурилмалари	3,56	3,93
3	Филтрлашга қарши пардалар ва чуқурлаштирилган иншоотларни “грунтдаги девор” усули билан қуриш	3,29	5,08
4	Дарё шароитида қозиқ оёқ ишлари		
	Сузувчи мосламалардан чўктириш:		
4	а) Пўлат шпунтларни суғуриш	0,60	1,20
	б) Ёғочли қозиқ оёқлар	3,30	3,50
	в) Диаметри 2 м гача пўлат шпунтлар ва қозиқ оёқ қобиқлар	0,10	0,19
	г) Темир-бетон қозиқ оёқлар	0,8	0,9

№	Ишлар тури	Ҳарорат зоналари	
		I	II
5	Грунтларни мустаҳкамлаш:		
	а) Цементлаб	5,4	6
	б) Силикатлаб ва смолалаб	6,2	7,7
6	Ўз оғирлиги билан пастга тушуриладиган қудуқлар		
6.1	Ўз оғирлиги билан пастга тушуриладиган қудуқлар конструкциясини қуриш	8,41	8,76
6.2	Грунтларни қавлаб қудуқларни пастга тушуриш:		
	а) Экскаватор билан	3,83	6,47
	б) Гидромеханизация усули билан	3,07	4,39
6. Монолит бетон ва темир-бетон конструкциялари			
1	Фуқоро уй-жой, саноат бинолари ва иншоотлари конструкциялари:		
	а) Пойдеворлар	2,9	3,2
	б) Пойдеворлардан ташқари барча конструкциялар	4,3	5
2	Сув қувур ва канализация иншоотлари	8,1	8,7
3	Сирпанувчи ва бошқа тур опалубкаларда қуриладиган иншоотлар	13	13,6
7. Йиғма бетон ва темир-бетон конструкциялари			
1	Саноат бинолари ва иншоотлари	0,9	1,3
2	Фуқоро уй-жой бинолари	0,7	1
3	Донларни сақлаш учун силос корпуслари	0,7	0,8
4	Иссиқлик станцияларини бош корпуслари	0,6	0,8
5	Сув қувур ва канализация иншоотлари	1,37	1,87
8. Ғиштли ва блокли конструкциялар			
Иситилмаган хоналарда бажариладиган тош конструкциялар			
1	Пойдеворлар остидаги асослар (қум, шағал ва бошқалар)	1	1,2
2	Бўш тошли конструкциялар (массивлар, тасмалилар ва устунлилар, пойдеворлар, деворлар, тиргович деворлар ва бошқалар)	5,6	6,9
3	Ғиштли конструкциялар (оддий, енгил, силикатли) ва керамик тошлар	1,9	3,2
4	Деворлар, пойдеворлар ва массивларни ўрамли материаллар билан устини текислаб горизонтал гидроизоляциялаш	1,9	5,4
5	Деворлар, пойдеворлар ва массивларни ён томонини ўрамли материаллар билан гидроизоляциялаш	1,2	1,5
6	Ташқи ва ички пўлат трубали ҳавозалар	4,1	5,2
Иситилмаган хоналарда бажариладиган тош конструкциялар			
7	Ғиштли пардеворлар	0,4	0,8

№	Ишлар тури	Ҳарорат зоналари	
		I	II
8	Плитали пардеворлар (гипсли енгил бетонли плиталар, шиша блоклар ва шлако-бетонлар)	0,3	0,3
9	Деразатокча плиталари	0,16	0,2
10	Печлар ва ўчоқлар	0,6	0,7
Аҳлат қувурлари			
11	Очиқ ҳавода ёки иситилмайдиган хоналарда бажариладиган аҳлат қувурлари	0,70	1,1
9. Металл конструкциялар			
1	Жамоат ва саноат бинолари, саноат печлари ва коксохимик заводларнинг пўлат конструкциялари	0,89	1,09
2	Саноат иншоотларининг пўлат конструкциялари (домна комплекслари, резервуарлар, газоголдерлар, кран йўллари, қувурлар, металл элеваторлар ва бошқалар)	1,19	1,59
10. Ёғоч конструкциялар			
1	Ёғоч конструкцияларнинг ҳамма турлари	0,60	0,79
11. Поллар			
1	Иситиладиган хоналарда бажариладиган тўшамас қатламлар, гидроизоляция, теплоизоляция ва барча тур полларни қоплаб ётқизиш	0,23	0,22
2	Иситилмайдиган хоналарда тахта полларни ётқизиш	0,59	0,89
12. Томлар			
1	Йўналтирилган ўрамли уч қатламли томлар	4,37	5,73
2	Мастикали ўрамли уч қатламли томлар	4,45	6,01
3	Мастикали ўрамли тўрт қатламли томлар	3,40	4,57
4	Асбест-цемент листли тўлқинли томлар ва фасад қопламалари	1,18	1,66
5	Руҳланган пўлат листдан майда қопламалар	1,10	1,50
6	Томларни мастикада ёпиштирилган плиталар билан иситиш, ёпиштирилган пароизоляция	1,63	2,37
7	Асфалт-бетон стяжкалар	0,3	2,72
13. Қурилиш конструкциялари ва асбоб-ускуналарни занглашдан ҳимоялаш			
1	Иситиладиган хоналарда қурилиш конструкцияларини занглашга қарши ҳимоялаш (плиталар билан футеровка этишдан ташқари)	0,3	0,3
2	Иситиладиган хоналарда плиткалар билан футеровка этиш	0,2	0,5

№	Ишлар тури	Ҳарорат зоналари	
		I	II
14. Қишлоқ қурилиши конструкциялари		Тўпламнинг 4-жадвали бўйича керакли бўлим бўйича нормалаштирилади	
15. Пардозлаш ишлари			
Очиқ ҳавода:			
1	Девор ва устунларни гранит, мрамор, известняк, сунъий мрамор, керамик плиткалар билан пардозлаш	1,3	1,9
2	Конструкцияларни профил ойналар билан ойналаш	0,59	0,78
Иситиладиган хоналарда:			
3	Сувоқдан ташқари пардозлаш ишлари	0,3	0,3
4	Ички сувоқ ишлари	0,9	1,2
16. Ички қувурлар		17 ва 18 бўлим бўйича нормалаштирилади	
17. Сув қувири ва канализация ички қурилмалар			
Иситилмайдиган хоналарда			
1	Сув қувири ва иссиқ сув билан таъминлаш	0,79	0,89
2	Канализация	0,8	1
18. Ички иситиш қурилмалари			
Иситилмайдиган хоналарда			
1	Марказий иситиш	0,88	1,08
2	Қозонларни тепломеханик асбоб-ускуналари	0,39	0,49
19. Газ билан таъминлаш - ички қурилмалари			
1	Иситилмайдиган хоналарда газ билан таъминлашни бажариш	0,29	0,39
20. Ҳавони вентиляциялаш ва кондиционерлаш			
1	Иситилмайдиган хоналарда вентиляциялашни бажариш	0,75	0,91
21. Уй-жой, жамоат ва саноат биноларни электр билан ёритиш			
1	Уй-жой биноларни электр билан ёритиш	0,6	0,8
2	Жамоат биноларни электр билан ёритиш	0,7	0,9
3	Саноат биноларни электр билан ёритиш	0,8	1,1
22. Сув қувурлари ташқи тармоқлари			
1	Асбест-цемент қувурлар	1,2	2,1
2	Чўян қувурлар	0,4	0,7
3	Пўлат қувурлар, диаметри, мм:		
	- то 500	0,6	0,9
	- то 1200	0,4	0,6
	- 1200 дан юқори	0,2	0,3
4	Темир-бетон қувурлар	0,5	0,7

№	Ишлар тури	Ҳарорат зоналари	
		I	II
5	Пўлат қувурларни нормал ва кучайтирилган изоляция этиш	6,47	6,76
6	Пўлат қувурларни жуда кучайтирилган изоляция этиш	1,68	1,87
7	Пўлат қувурларни фасон қисмларини ва учрашган жойларини нормал, кучайтирилган ва жуда кучайтирилган изоляцияси	2,47	4,22
8	Сув қувурлари	1,4	1,5
9	Полиэтилен қувурларлар	0,50	1,3
10	Хар-хил занглашга қарши юпка деворли пўлат қувурларни қоплаш	0,5	0,8
23. Канализация - ташқи тармоқлари			
Қувурлар			
1	Асбест-цемент қувурлар	1,2	2,1
2	Керамика қувурлар	0,8	1,4
3	Бетон ва темир-бетон қувурлар	0,5	0,7
Қувур асослари:			
4	а) Қумли, тошли ва шағалли	1,48	1,70
	б) Бетон ва темир-бетонли	4	4,6
5	Лойқали ва филтрацияли майдонлар ости асослари (тошли ва шағалли)	1,6	1,8
6	Тўғри бурчакли йиғма темир-бетонли канализация коллекторлари	2,18	2,47
7	Канализация кудуклари	1,39	1,9
24. Иссиқлик таъминоти ва газқувурлар-ташқи тармоқлари			
1	Каналсиз, ҳавода ётқизилган, ўтадиган ва ўтмайдиган каналлардаги пўлат қувурли ташқи иссиқлик тармоқлари	1,1	1,9
2	Пўлат қувурли кул-шлак ўтказувчилар	1,2	1,3
3	Кул-шлак ўтказувчиларнинг таянч конструкциялари остига йиғма темир-бетон элементлар	0,4	0,5
25. Газ, нефт маҳсулотларининг магистрал қувурлари			
1	Нормал ва занглашга қарши изоляция ва магистрал қувурларни ётқизиш	15,5	17
2	Занглашга қарши изоляцияни кучайтириш ва магистрал қувурларни ётқизиш	12,7	12,9
3	Пайвандлаш, эгиш, тирсакларни ўрнатиш, продувка этиш ва 500 мм гача диаметри магистрал қувурларни синаш (трубаларни баҳоси билан)	0,20	0,20
4	Шунингдек, диаметри 500 мм дан юқори	0,19	0,19
5	Нормал ва кучайтирилган изоляция, саноат аҳамиятига эга бўлган қувурларни ётқизиш	19,19	19,93

№	Ишлар тури	Ҳарорат зоналари	
		I	II
6	Пайвандлаш, эгиш, тирсакларни ўрнатиш, продувка эгиш ва саноат аҳамиятига эга қувурларни синаш (қувур баҳоси билан)	0,35	0,40
26. Иссиқлик (тепло-) изоляция ишлари			
Иссиқ юзаларни изоляциялаш			
1	Донали теплоизоляцияли буюмлар ва тўла йиғилган конструкциялар билан	2	2,4
2	Ўраладиган теплоизоляция материаллари ва толали теплоизоляция материаллар билан (минералвата тўшамлари, плёнкалар ва бошқалар)	6,8	7,5
3	Каркаслар ва изоляцияларни пардозлаш (изоляцияларни кожух билан қоплаш, суваш ва бошқалар)	3,2	5
4	Совуқ юзаларни изоляциялаш	2,8	3,8
27. Автомобил йўллари			
1	Асослар:		
	а) Оддий	2,1	2,2
	б) Цемент билан мустаҳкамланган	2,3	2,4
2	Қопламалар:		
	а) Цемент-бетонли	12,4	12,6
	б) Асфалт-бетонли	10,72	11,11
	в) Қора шағалли	5,7	5,8
	г) Бошқалар (шағалли, тошли, брусчаткали ва бошқалар)	2,40	2,50
28. Темир йўллар			
1520 мм ли темир изли йўллар			
1	Базада йўл звеноларини ва стрелкалар билан суриладиган йўлларни йиғиш	0,2	0,3
2	Йўл ётқизгич билан йўлларни ётқизиш ва бузиш	45,5	49
3	Механизациялашган асбоблардан фойдаланиб йўлларни ётқизиш ва бузиш	0,6	0,7
4	Пайвандланган релс бўлаклари ўрнига нормал узунликдагиларини ётқизиш	0,9	0,99
5	Ёғоч ва темир-бетон шпалли йўлларни ва суриладиган йўлларни балластировка этиш. Фойдаланишга топширишдан олдин йўлларни ва стрелкалар билан суриладиган йўлларни текислаш	8,3	8,9
6	Бир йўлли кўприкларни балластсиз ўтиш қисмида йўлларни ётқизиш	0,40	0,40
7	Стрелкалар билан суриладиган йўлларни механизация ёрдамида блоклаб ётқизиш. Стрелкалар билан суриладиган йўлларни бузиш	0,60	0,60

№	Ишлар тури	Ҳарорат зоналари	
		I	II
8	Стрелкали кранлар билан элементлаб кесишган берк ва чорраҳа, стрелка билан суриладиган йўлларни ётқизиш	0,40	0,50
9	Олиб қочишга қарши қурилмалар, стрелкалар билан суриладиган йўлларни ҳаракатлантириш	8,60	8,80
10	Ўтиш жойларини ва тиргаklarини қуриш ва бузиш, йўл белгиларини ўрнатиш	3,29	4,18
Темир йўлларни электрлаштириш			
11	Бўлинган темир-бетон тиргаklarни ва котлован кавлаб пойдеворларни ўрнатиш. Металл конструкцияли тиргаklarни изоляциялаш	7,13	7,33
12	Котлован кавлаб бўлинмаган темир-бетон тиргаklarни ўрнатиш, очиқ майдонда қуриладиган кабелли каналлар. Тортиш подстанцияларни ОРУ констукцияларини ўрнатиш	10,88	11,18
13	Пўлат тиргаklarни котлован кавлаб ва фундаментларни қуриб ўрнатиш	1,05	1,14
14	Контакт тармоқлари тиргаklarни ости котлованларни кавлаш ва пойдеворларни ўрнатиш	1,28	1,37
15	Қаттиқ кўндаланг тўсинлар, консоллар, консол тўсинлар ва тиргаklarни тайёр сигналлаштириш, марказлаштириш ва блоклаштириш пойдеворларига ўрнатиш	0,59	0,7
16	Тарновлар ва трубалар учун эгилувчан тягалар, релсли, бириккан боғловчилар. Бирикмаларни графит порошоги билан смазкалаш, кабелларни химоялаш ва йўл четидаги ариқларнинг устини ёпиш. Кабел трассаси кўрсаткичлари. Изоляциялар бирикмалари. Эгилган трассаларни механик марказлаштириш ва ярим автомат блокировка линиялари	1,3	2,1
17	Пневмопочталар ва пўлат стрелкалар учун пўлат трубалардан воздуховодлар	2,9	5,5
18	Автоблокировкаларни юқори волтли сигнал линияси тиргаklarни:		
	а) Ёғочли	2,10	2,69
	б) Темир - бетонли	1,80	1,89
19	Юқори волт ва сигнал симларини осииш	0,40	0,79
20	Светофор консоллари ва кўприкчалар	0,29	0,59
750 мм изли темир йўллар			
21	Звеноларни базада йиғиш ва звеноли изларни йўл-ётқизгич билан ётқизиш	2,4	2,5

№	Ишлар тури	Ҳарорат зоналари	
		I	II
22	Механизациялашган асбоблардан фойдаланиб берк кесишиб ўтган, стрелка билан суриб қўйиладиган йўлларни ётқизиш ва бузиш	2,1	2,3
23	Стрелка билан суриб қўйиладиган ва берк кесишиб ўтган йўлларни ётқизиш	1,4	1,6
24	Кўтарма йўлларни кум билан кўтариш. Йўллар ва стрелка билан суриладиган йўлларни фойдаланиш учун топширишдан илгари созлаш	4,3	4,6
25	Ички завод йўлларидаги осонлаштирилган ўтиш жойларини кўриш	1,9	2,6
29. Туннеллар ва метрополитенлар			
Ёпиқ ишлар усули			
1	Ер ости ишларидаги ўтиш жойларига иссиқ ҳаво узатиш харажатлари ҳисоби билан	3	3,5
2	Шунингдек, ер ости ишларидаги ўтиш жойларига иссиқ ҳаво узатиш харажатлари ҳисобисиз	0,78	1,07
3	Ер ости ишлари жойларига узатиладиган иссиқ ҳаво харажати ҳисоби билан монолит бетон ва темир-бетон конструкциялари	2,5	2,9
4	Шунингдек, ер ости ишларидаги ўтиш жойларига иссиқ ҳаво узатиш харажатлари ҳисобисиз	0,39	0,58
5	Ер ости ишлари жойларига иссиқ ҳаво харажатлари ҳисоби билан	2	2,1
6	Шунингдек, ер ости ишларига узатиладиган иссиқ ҳаволарсиз	-	-
7	Йиғма темир-бетон пардозлари ер ости кавлаш жойларига узатиладиган иситилган ҳаво харажати ҳисоби билан	2,1	2,2
8	Шунингдек, ер ости кавлаш жойларига узатиладиган иситилган ҳаво харажати ҳисобсиз	0,1	0,2
9	Бошқа ишлар ер ости кавлаш жойларига узатиладиган иситилган ҳаво харажати ҳисоби билан	2,8	3,1
10	Шунингдек, ер ости кавлаш жойларига узатиладиган иситилган ҳаво харажати ҳисобисиз	0,58	0,77
Очиқда ишлаш усули			
11	Котлованларни мустаҳкамлаш	0,98	1,67
12	Туннел иншоотларига траншея усулида грунтларни кавлаш	16,76	18,62
13	Монолит бетон ва темир-бетон конструкциялари (йиғма темир-бетон конструкцияларидан туннел иншоотларини монолит қисмлари)	8,4	12,6

№	Ишлар тури	Ҳарорат зоналари	
		I	II
14	Йиғма пардозлар	0,19	0,20
15	Ташқи гидроизоляция ва теплоизоляциялаш	13,4	14
16	Туннелларни қайта тўлдириш	4,44	7,30
Изоҳ: Ер усти йўллари ётқизиш нормаси “темир йўллар”ни 28-банди бўйича қабул қилинади.			
30. Кўприклар ва қувурлар			
1	Пойдевор ости тагликлари	5,47	5,68
2	Монолит бетон ва темир-бетон пойдеворлари	4,7	14
3	Кўприкларни йиғма темир-бетон тиргаклари, ферма ости устунларини ўрнатиш, кўприк йўллар (путепровод), йўловчилар кўприкларини, тиргович деворларни пардозлаш	3,4	3,6
4	Кўприкларни монолит бетон ва темир-бетон тиргаклари	7,6	8,1
5	Оралик кўприк қурилмаларини кўндалангига ажратилган тўсинларини йириклаштириб йиғиш	13,1	13,1
6	Темир-бетон кўприкларни оралик қурилмаларини тиргакларга ўрнатиш, транспорт юриш қисми, ўтиш плиталари	2,85	3,05
7	Пўлат оралик қурилмаларини парчинлаш ва йиғиш, шу билан бирга сузиб юрганда	1,6	1,9
8	Пўлат оралик қурилмаларини суриш	2,57	3,35
9	Сув ўтказувчи қувурлар	1,7	1,8
10	Оралик кўприк қурилмаларини ва қувурларни гидроизоляциялаш	13	13,5
11	Ёғоч кўприклар, тахта тўшамалар ва пирслар	2,17	3,55
12	Пўлат тўшамалар ва пирслар, тўсинли қурилмаларни сузиб юриб ўрнатиш, ёрдамчи конструкциялар, бошқа ишлар	4,34	5,62
31. Аэродромлар			
1	Асослар	1,3	1,5
2	Йиғма темир-бетон қудуқлар	1,2	1,29
32. Трамвай йўллари			
1	Йўлларни ётқизиш	0,5	0,6
2	Кесишган излар ва стрелкали суришларни ўрнатиш	1,7	1,7
3	Стрелкали сурилиш йўллари балластировкалаш	1,4	1,7
33. Электр узатиш линиялари			
1	Кучланиши 0,4-35 кВ электр узатиш линиялари	1,80	2,78
2	Кучланиши 35 кВ ва юқори электр узатиш линиялари	1,28	1,60
34. Алоқа, радио эшиттириш ва телевидения иншоотлари			
1	Алоқа кабеллари учун қувурлар	2,98	3,38

№	Ишлар тури	Ҳарорат зоналари	
		I	II
2	Кузатиш қувурлари	1,10	1,30
3	Алоқа линиялари тиргаклари ва симларини осиб қўйиш	2,06	2,46
4	Ёғоч ва асбест-цемент қувурли радиомачталар	2,86	4,10
5	Фидер линиялари	1,04	1,51
6	Металл радиомачталар ва радио миноралар	1,98	2,78
7	Бинолар томидаги антенна тиргаклари қурилмалари	3,50	5,0
8	Алюмин панели бутун йиғилган бинолар	5,57	8,06
9	Эшиклар, деразалар, девор ва шипларни акустик конструкциялари, пол ости каналлари учун тўшамалар, хоналарни экранлаштириш	1,8	2,6
36. Гидротехник иншоотларини тупроқ конструкциялари			
1	Тўғон ва дамбаларни, бириккан ва бирикмаган грунтлардан кўтармалар	2,19	3,23
38. Гидротехник иншоотларни тош конструкциялари			
Дарё иншоотлари			
1	Тўсиқли ёки ўзакли ташланадиган тошли тўғонлар	0,9	1,2
2	Иншоотларда дренаж ва филтрли яхлит қурилмалар	0,7	0,9
39. Гидротехник иншоотларда металл конструкциялар			
1	Гидротехник конструкциялар монтажи	1,6	2
2	Дарё иншоотларининг анкер тортгичлари ва тақсимлаш тасмалари	0,36	0,46
40. Гидротехник иншоотларини ёғоч конструкциялари			
1	Ряжлар (тош билан тўлдирилган яшиклар)	0,59	0,89
2	Ряжли ва шпунтли сув тўсгич, тўғон поллари, шлюзлар, тўғон затворларини тўсгичлари	0,39	0,67
3	Қайтаргич қурилмалари ва каналлардаги ёғоч конструкциялар	0,59	0,88
4	Қайтаргич қурилмалари ва каналлардаги ёғоч конструкциялар	0,10	0,10
42. Қирғоқларни мустаҳкамлаш ишлари			
1	Тошлар ташлаб	3,50	5,20
Қияликларни мустаҳкамлаш			
2	Йиғма темир-бетон плиталар ва массивлар билан	0,20	0,30
3	Монолит бетон ва темир-бетонлар билан	7,9	8,4
4	Контур бўйича монолитлаштириган плиталар билан	2,24	2,43
5	Кесилган плиталар билан	0,19	0,29
6	Шпунтли деворлар	2,70	5,12
7	Шох-шаббали тўшаклар	0,87	1,26
8	Йиғма темир-бетон элементларини ўрнатиш (қирғоқларни мустаҳкамлаш учун плиталар ва тиргак бруслар, деворларни тиргович плиталари)	0,10	0,50

№	Ишлар тури	Ҳарорат зоналари	
		I	II
9	Тиргович плиталар	1,0	1,0
10	Массивларга тош тўқиш, тетраподларни ётқизиш, бир поғонали сув қайтаргич девор массивларини ўрнатиш	1,40	2,80
43. Стапеллар ва слипларнинг кема юргизиш йўллари			
1	Илгари ётқизилган шпаллар ва брусларга релсларни ётқизиш	0,20	0,30
2	Пастга тушадиган йўлчалар қурилмаси	0,40	0,70
44. Сув ости қурилиши (ғаввос) ишлари			
1	Гидромонитор билан сув остидаги грунтларни кавлаш	22,06	43,82
2	Сув ости траншеяларини канат-скрепер қурилмаси билан кавлаш	11,1	13,3
3	Қирғоқ қудуғига кабелни тортиш	14,88	25,71
4	Сув ости гидротехник иншоотларини ёғоч элементларни ўрнатиш	13,08	25,45
5	Тайёрланган кесилган плиталар билан қияликларни сув ости қисмини мустаҳкамлаш	6,60	12,90
45. Саноат печлари ва қувурлари			
1	Саноат печлари ва дудбуронларнинг тошлари (ғиштлари)ни териш; очик ҳавода ва иситилмаган хоналарда ўраш ишларини бажариш	4,7	5,4
2	Шунингдек, иситилган хоналарда	1,8	2,2
3	Ғиштли саноат қувурлари стволларини изоляция ишлари ва футеровкалаш билан териш	4,06	4,59
4	Саноат темир-бетон қувурларини изоляция ишлари билан кислотага чидамли ва шамот ғиштлари билан футеровкалаш	7,5	9,8
5	Шунингдек, лойли ғишт билан футеровкалаб ёки футеровкалашмасдан	8,8	11,8
46. Бино ва иншоотларни қайта қуриш ишлари			
1	Том қопламаларини бузиш	4,5	7
2	Ёғоч конструкцияларни бузиш	4	6,4
3	Темир-бетон конструкцияларни бузиш	4,3	6
4	Ғиштли ва енгил блокли конструкцияларни бузиш	4	6
5	Полларни бузиш	3,3	5,3
6	Дарчалар, жўяқлар ва тешиқлар очиш	3,4	5,5
<i>Изоҳ. 1-6 бандларда кўрсатилмаган айрим иш турлари, конструкцияларни қўшимча харажатлари мазкур жаadwalда берилган конструкциялар ва ишлар турига мос бўлган нормалар орқали аниқланади.</i>			
47. Кўкаламзорлаштириш. Ихота дарахтлари. Кўп йиллик мевали дарахтлар			
1	Дарахтлар ва буталарни тўп-тўп қилиб ўтказиш ва қайта ўтказиш (ўтказадиган ва қайта ўтказадиган жойларини тайёрлаш)	3,76	5,53

№	Ишлар тури	Ҳарорат зоналари	
		I	II
50. Бошқа умумқурилиш ишлари			
1	Очиқ ҳавода ёки иситилмаган хоналарда	1,81	2,31
2	Иситиладиган хоналарда	0,4	0,5
51. Асбоб-ускуналар монтажи			
Очиқ ҳавода ёки иситилмайдиган хоналарда бажариладиган ишлар			
1	8-тўпламнинг кучли ток кабеллари ва 10-тўпламнинг кабелларни ётқизиш бўйича ишларидан ташқари бутун тўпламлар бўйича асбоб-ускуналар монтажи	4,80	5,98
2	10-тўплам бўйича алоқа кабелларини ётқизиш ва 8-тўплам кучли ток кабелларини ётқизиш ишлари	14,3	15,6
Иситилган хоналарда бажариладиган ишлар			
3	Барча тўпламлар бўйича асбоб-ускуналар монтажи	1,33	1,57

II - боб. Вақтинчалик иситиш нормалари

Техник қисм

1. Мазкур бобда (5 - жадвал) келтирилган нормалар, қора сувоқда тугалланган айрим биноларни (ёки уларни қисмларини) вақтинчалик иситиш даврида, бино ичида бажариладиган қурилиш-монтаж ишларини техник шартлари асосида ижобий ҳарорат даврида бажариладиган ишлар харажатларини аниқлаш учун мўлжалланган.

2. Нормаларда қора сувоқдан чиққан бино конструкцияларини тугалланмаган пардозлари ва деворлардаги тешиқлар орқали ўтайдиган совуқлар оқибатида йўқотиладиган иссиқлик, ҳамда конструкцияларни қуришиш ва иситишга сарф этиладиган иссиқлик энергиясини ўртача миқдори харажатлари ҳисобга олинган.

3. Энергосистема, блок-станция ва иссиқлик станция (қозонхона)лар орқали таъминланадиган мунтазам иссиқлик системаларидан фойдаланиш нормаларида ҳисобга олинган.

4. Вақтинчалик иситиш харажатлари лойиҳа бўйича биноларни қурилиш хажми ва керакли қурилишни ташкил этиш лойиҳаси бўйича (ёки лойиҳалаш ташкилотининг тегишли ҳисоби) иситиш муддатидан келиб чиқиб аниқланади.

5. Энергосистема ёки блок-система,

иссиқлик станцияси (қозонхона)лардан олинадиган иссиқлик энергия баҳоси жорий нархда аниқланади.

Электр энергия баҳоси қурилиш ишларининг смета нормаларидан фойдаланиш, умумий қоидаларда келтирилган тартибда аниқланади.

Нормаларда келтирилган мунтазам иситиш системаларидан фойдаланиш харажатлари, маҳаллий шароитга ўзгартиришсиз қабул қилинади.

Бошқа вазирлик корхоналари ва муассасалари ёки қурилиш ташкилотларининг хусусий корхоналари ишлаб чиқараётган иссиқлик ташувчилардан фойдаланилганда, иссиқлик нархи тасдиқланган тартибда калкуляция орқали аниқланади.

6. Агар биноларни қуришиш учун вақтинчалик маҳаллий қурилмалар (УСВ тури ва бошқалар) қўлланилса, улардан фойдаланиш билан боғлиқ харажатлар қўшимча равишда нормаларга тегишли ҳисоб асосида ушбу қурилишнинг конкрет шароитларини ва қуришишнинг керакли муддати (15 сутка чегарасида) ҳисобга олинган ҳолда аниқланади.

7. Нормаларда берилган иссиқлик ва электр энергияси сарфи, ҳамда мунтазам иситиш системаларидан фойдаланиш қуйидаги тузатишлар билан қабул қилинади:

а) кам қаватли уй-жой, жамоат ва маъмурий-маиший биноларнинг қурилиш ҳажми 10 минг м³ дан камига, иссиқлик энергиясини нормалари сарфига 1,5 коэффицент кўлланилади;

б) қурилиш ҳажми 80 минг м³ ортиқ йирик жамоат бинолари (спорт, томоша ва шунга ўхшаш) га иссиқлик энергияси сарфи нормаларига - 0,3;

в) қурилиш ҳажми 30 минг м³ кам, унча катта бўлмаган иситиладиган ишлаб

чиқариш ва ёрдамчи бинолар учун иссиқлик ва электр энергияси сарфи нормаси, ҳамда иссиқлик системасидан фойдаланиш харажатларига - 2;

г) ферма чўкқисигача баландлиги 18 м гача ва ҳажми 800 минг м³ юқори ишлаб чиқаришга мўлжалланган кўп оралиқли бинолар учун иссиқлик ва электр энергия сарфи нормалари, ҳамда иссиқлик системасидан фойдаланиш харажатларига – 0,5.

ҚОРА СУВОҒИ ТУГАЛЛАНГАН БИНОНИНГ 1000м³ ГА БИР ОЙЛИК ИССИҚЛИК, ЭЛЕКТР ЭНЕРГИЯ НОРМАЛАРИ ВА ВАҚТИНЧАЛИК ИСИТИШ ХАРАЖАТЛАРИ

5 – жадвал

№	Номи	Ўлчов бирлиги	Харорат зоналари	
			I	II
1	Уй-жой, жамоат ва маъмурий-маиший бинолар: Иссиқлик энергияси	ГДж	25,5	26,7
2	Саноат корхоналарининг ишлаб чиқариш бинолари: Электр энергияси	<u>ГДж</u> кВт-с	<u>19,7</u> 440	<u>21</u> 470

II - БЎЛИМ.

Қиш пайтида бажариладиган қурилиш-мотаж ишлари сарфига қўшимча смета нормалари тўплами

Техник қисм

1. Умумий ҳолатлар

1. Мазкур нормалар қиш пайтида бажариладиган таъмирлаш-қурилиш ишларини қўшимча харажатларини аниқлайди.

Нормалар уй-жой, жамоат ва ишлаб чиқариш бинолари ва иншоотларини, уй-жой-коммунал хўжалик хизматлари биноларини капитал таъмирлаш-қурилиш ишларини, бажариш смета хужжатлари ва ҳисобини тузиш учун мўлжалланган.

2. Қиш пайтида ишлаб чиқаришни қийинлашуви билан боғлиқ барча қўшимча смета нормалари ҳисобга олинган, шу

жумладан:

-иситилмаган хоналарда ва очик ҳавода ишлаганда ишчиларни иш ҳақиға қўшимча ҳақ тўлаш харажатлари;

-айрим ишларни ишлаб чиқариш технологияси билан боғлиқ харажатлар;

-қурилиш материалларини кўпроқ сарфи билан боғлиқ харажатлар;

-қурилиш машиналари ва механизмлари унумдорлигини пасайиши;

-иссиқ хоналарни қуриш ва бузиш;

-музлаган грунтларни юмшатиш, грунтларни иш жараёнида музлашдан ҳимоялаш ёки уларни муздан тушириш.

Нормативда ҳисобга олинмаган харажатлар:

-конструкцияларни юқори намлигини йўқотиш ёки пардозлаш ишларини бажаришда юзаларга ишлов бериш ва бошқа махсус ишларни техник шартлари талабига биноан йўқотиш учун ўрнатилган иситиш даври чегарасидан ташқари вақтинчалик иситиш.

Мазкур харажатлар I бўлимнинг II-боби 2-бўлим қоидаларида кўрсатилган

ШНК 4.07.01-19

тартибда керакли вақтинчалик иситиш муддатини ҳисобга олиб аниқланади.

3. Қўшимча харажатлар нормаси фоиз ҳисобида, таъмирлаш-қуриш баҳосини жорий нарҳда аниқланади ва ўртача йиллик ҳисобланади. Улардан капитал таъмирлаш смета баҳосини аниқлаш учун ва бажарилган таъмирлаш-қурилиш ишларини ҳисоблаганда йилнинг фактик даврига боғлиқ бўлмаган, йил давомида бажариладиган ишларда фойдаланилади.

Техник шартлар бўйича фақат ижобий ҳароратда иситилган хоналарда бажариладиган ишлар учун қўшимча харажатлар ушбу нормалар бўйича ҳисобланмайди.

4. Қиш даври ҳарорати шартларига боғлиқ (6 жадвал) қўшимча харажат нормалари ҳарорат зоналари бўйича дифференциялашган.

Қиш даври ҳарорати шартлари (зоналар бўйича дифференциялашган)

6 жадвал

Ҳарорат зоналари	Йил бўйича қиш даври солиштирма оғирлиги	Ўрта ойлик салбий қиш даври ҳароратидан ўртача кўрсаткич, °С
I	0,23	3 гача
II	0,33	» 5

5. Ҳарорат зонаси ва ҳисобли қиш даври муддати, ҳар-бир аниқ таъмирлаш объекти учун унинг ўрнатилган жойига боғлиқ бўлмаган ишлаб чиқариш ишларини бажарганда ташқи ҳавони фактик ҳарорати асосида аниқланади.

6. I ҳарорат зонасидан жануброқда ўрнашган, йилнинг қиш вақтидаги ишларни бажаришни ўзига хос шароитидан келиб чиққан қўшимча харажатлар, ҳавонинг ўрта суткалик ҳарорати 0 °С паст бўлган иш кунларига ишларни бажарувчи ташкилотлар I зона учун нормаларда кўрсатилиши бўйича тўланиши мумкин. Шу билан бирга бажарилган барча ишлар ҳажми ҳисобини қўшимча харажатлари суммаси ўртача суткалик ташқи ҳаво ҳарорати 0 °С паст

10 дан 30 % гача

1,05

30 % дан юқори

1,08

Қиш даврида шамолнинг тезлиги 10 м/с юқори бўлган таъсири билан боғлиқ қўшимча харажатлар ҳақи учун ҚМҚ 2.01.01-94 “Лойиҳалаштириш учун климатик ва физик-геологик маълумотнома” ва маҳаллий

бўлганда, ишчи кунлар сони барча иш ҳажмларини бажариш давридаги умумий календар ишчи кунлар сонига нисбатан пропорционал тарзда камаяди. Салбий ҳароратли ишчи кунлар сони об-ҳаво хизмати маълумотлари асосида, агар ушбу жой бўйича маълумотлар йўқ бўлса, буюртмачи ва пудратчи маълумотлари асосида қабул қилинади.

7. Шамолнинг таъсир тезлиги 10 м/с бўлган жойларда, мазкур тўпламнинг II бўлими қўшимча нормалар бўйича ҳисобланган, қўшимча харажатлар суммасига буюртмачи қўшимча ҳақ тўлаши мумкин. Қиш давридаги шамолли кунлар сонига қўшимча сифатида куйидаги коэффицентлар қўлланилади:

гидрометеорология хизмати органларини маълумотномаси асос бўлади.

Юқорида кўрсатилган қўшимча ҳақ коэффицентлар, фойдаланилаётган бинолар ёки иситилаётган ёки конструкциялардаги носозликлар,

пардозлаш, бино ичидаги инженерлик асбоб-ускуналарини, бино томларини ва деразаларини ўрнатиш объектлари учун ишлатилади.

Изоҳ: 7 - бандда кўрсатилган коэффицентлар, I бўлим қиш пайтида бажариладиган қурилиш-монтаж ишлари смета нормаларига ҳам қўлланилади.

8. Қиш пайтида бажариладиган таъмирлаш-қуриш ишларини қўшимча харажатлари, таъмирлаш-қуриш ишларининг тўғридан-тўғри харажатлари смета баҳосидан фоиз ҳисобида ўрнатилган тартибда норманинг 7-жадвали орқали аниқланади.

Агар жамланган смета ҳисоби ёки объект сметаси тузилмаса, қўшимча харажатлар локал смета якуни бўйича бошқа харажатлар ва вақтинчалик иншоотлар ва бинолар маблағини ҳисобга олиб аниқланади.

9. I қисм 7-жадвалдаги қўшимча харажатлар нормалари бинони бутунлай эгаллаган капитал таъмирлаш смета баҳосини аниқлаш учун мўлжалланган ва бинони таъмирлашга, шу жумладан ҳовли тармоқлари ва ташқи ободонлаштиришга боғлиқ бўлиб барча тур ишларига

тегишлидир.

2 қисм 7-жадвалда кўрсатилган нормалар уй-жой, жамоат ва ишлаб чиқариш биноларини қўшимча ишлари билан биргаликда айрим элементларини (конструкциялар, инженерлик тармоқлари) капитал таъмирлашдаги қўшимча харажатларини аниқлаш учун мўлжалланган.

3 ва **4** қисмларни 7-жадвалида кўрсатилган нормалар ташқи коммуникациялар ва биноларни ички хоналарини таъмирлашсиз ободонлаштириш объектларини капитал таъмирлашни қўшимча харажатларини аниқлаш учун мўлжалланган.

10. Уй-жой ва жамоат биноларини реконструкция этишдаги қўшимча харажатлар I қисмни 7-жадвали нормалари бўйича қабул қилинади.

11. Саноат қиш пайтида қурилиш объектларидаги таъмирлаш-қурилиш ишларини бажаришдаги қўшимча харажатлар I бўлимнинг I қисм 3-жадвали бўйича, уларга 0,8 коэффицентини қўллаб аниқланади.

ҚИШ ПАЙТИДА БАЖАРИЛАДИГАН ТАЪМИРЛАШ - ҚУРИЛИШ ИШЛАРИНИНГ ҚЎШИМЧА ХАРАЖАТЛАРИ СМЕТА НОРМАЛАРИ

7 жадвал

т. р.	Капитал таъмирлаш тури	Ҳарорат зоналари	
		I	II
1 Қисм. Биноларни бутунлай капитал таъмирлаш			
1.1	Деворлари ғиштли яшаш уйлари	0,43	0,75
1.2	Блок-ҳажмли ва йирик панелли яшаш уйлари	0,4	0,66
1.3	Ёғоч ва аралаш яшаш уйлари	0,5	1,01
1.4	Жамоат бинолари (мактаблар, болалар боғчалари, касалхоналар, ҳаммомлар, кир ювиш ва бошқа бинолар, коммунал ва ижтимоий-маданий вазифадаги)	0,47	0,94
1.5	Ишлаб чиқариш бинолари, уй-жой-коммунал хўжалик хизмати	0,65	1,21
2 Қисм. Биноларни айрим элементларини капитал таъмирлаш			
2.1	Донали материаллар билан ёпилган томлар	0,27	0,55

т. р.	Капитал таъмирлаш тури	Ҳарорат зоналари	
		I	II
2.2	Ўрамли материалли томлар	0,89	1,72
2.3	Фасадлар	0,41	0,78
2.4	Ички санитар-техник қурилмалар	0,18	0,3
2.5	Бинони ички хоналарини пардозлаш	0,18	0,35
3 Қисм. Ташқи коммуникацияларни капитал таъмирлаш			
3.1	Газ билан таъминлаш ва газ қувурлари	0,35	0,91
3.2	Канализация	0,56	0,98
3.3	Тепловые сети Иссиқлик тармоқлари	0,35	0,77
4 Қисм. Ташқи ободонлаштириш объектлари жорий таъмирлаш			
4.1	Асфальт билан қопланган йўллар	0,5	0,75
4.2	Гравий ва шебен билан қопланган йўллар	0,2	0,35
4.3	Темир бетон кўприклар	0,75	1,45
4.4	Металл кўприклар	0,3	0,65
4.5	Ёғоч кўприклар	0,45	0,95
4.6	Қирғоқлар ва тиргакли деворлар	0,1	0,3
4.7	Кўкаламзорлаштириш	0,35	0,9

**ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ХУДУДИНИ ҚИШ ДАВРЛАРИНИ ВА НОРМАЛАР
КОЭФФИЦИЕНТИНИ КЎРСАТИБ ҲАРОРАТ ЗОНАЛАРИГА БЎЛИШ**

№ т.р.	Худудлар номи	Ҳарорат зоналари	Қиш даври ҳисоби		Нормаларга коэффициентлар
			бошланиши	тугаши	
1	Корақалпоғистон Республикаси	II	1.XII	10.III	0,8
2	Андижон вилояти	I	20.XII	20.II	0,8
3	Бухоро вилояти	I	5.I	31.I	0,3
4	Жиззах вилояти	I	25.XII	5.II	0,5
5	Қашқадарё вилояти	I	5.I	31.I	0,3
6	Навоий вилояти:				
а)	Шимолий худуд 41 параллель фақат Новоий вилояти учун	II	10.XII	5.III	0,7
б)	Вилоятнинг қолган қисмлари	I	5.I	31.I	0,3
7	Наманган вилояти	I	20.XII	20.II	0,8
8	Самарқанд вилояти	I	25.XII	1.II	0,4
9	Сирдарё вилояти	I	25.XII	5.II	0,5
10	Тошкент вилояти	I	25.XII	20.II	0,7
11	Фарғона вилояти	I	25.XII	15.II	0,6
12	Хоразм вилояти	II	5.XII	28.II	0,7
13	Сурхондарё вилояти	Қиш пайтида бажариладиган қурилиш-монтаж ва қурилиш- таъмирлаш ишлари харажатлар мавжуд эмас.			

Изоҳ. Ўрта климатик шароит ҳарорат зонасидан жиддий фарқланувчи, алоҳида жойлар учун, улар жойлашган (жойлар, тоғли рельеф билан ўралган, баланд тоғли климатик зоналар ва шунга ўхшашлар) қиш давридаги ҳарорат зонасининг муддати ҚМҚ 2.01.01-94 “Лойиҳалаштириш учун климатик ва физик-геологик маълумотнома” асосида, агар керакли маълумотлар йўқ бўлса, метрология хизмати маълумотномаси асосида белгиланади.

МУНДАРИЖА

	Бет.
Кириш	3
I - БЎЛИМ. ҚИШ ПАЙТИДА БАЖАРИЛАДИГАН ҚУРИЛИШ-МОНТАЖ ИШЛАРИ САРФИГА ҚЎШИМЧА СМЕТА НОРМАЛАРИ	3
Умумий ҳолатлар	
1 Жадвал	
I - БЎЛИМ. ҚУРИЛИШ ТУРЛАРИ БЎЙИЧА СМЕТА НОРМАЛАРИ	4
Техник қисм	
2 – жадвал	6
3 – жадвал Қурилиш турлари бўйича қўшимча харажат смета нормалари	7
II - БЎЛИМ. КОНСТРУКЦИЯЛАР, ИШЛАР ТУРИ ВА ВАҚТИНЧАЛИК ИСИТИШЛАРГА СМЕТА НОРМАЛАРИ	11
I боб. Конструкциялар ва ишлар турига нормалар	
Техник қисм	
4 - жадвал. Конструкциялар ва ишлар бўйича қўшимча харажатлар смета нормалари	12
II - боб. Вақтинчалик иситиш нормалари	25
Техник қисм	
5 жадвал. Қора сувоғи тугалланган бинонинг 1000м ³ га бир ойлик иссиқлик, электр энергия нормалари ва вақтинчалик иситиш харажатлари	26
II - БЎЛИМ. Қиш пайтида бажариладиган қурилиш-мотаж ишлари сарфига қўшимча смета нормалари тўплами	26
Техник қисм	
Умумий ҳолатлар	
6 жадвал Қиш даври ҳарорати шартлари (зоналар бўйича дифференциялашган)	27
7 жадвал Қиш пайтида бажариладиган таъмирлаш - қурилиш ишларининг қўшимча харажатлари смета нормалари	28
1 илова Ўзбекистон республикаси худудини қиш даврларини ва нормалар коэффициентини кўрсатиб ҳарорат зоналарига бўлиш	30